
РЕПЛИКА

ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ*
**ДА, КАКВО СТАВА С МАРКСИЗМА И МАРКСИСТИТЕ СЛЕД
РУХВАНЕТО НА СИСТЕМАТА?**

Abstract: The article is a Marxist's response to the questions raised in the third part of the study by Prof. DSc Martin Tabakov on Marxism and the Marxists. First, the article comments on four of Tabakov's theses with which this author agrees. After that, the article discusses the analogy between Fascism and Communism. Two basic questions are analyzed: were the repressions carried out under the two regimes ideologically motivated or not; or was their motivation of another kind? Are the objective functions of repressions under the two regimes the same or different? Then the author analyzes the political regime in Russia and the role of "Putinism" in the world today. "Putin's regime" in Russia is studied through the prism of the present cardinal transformation of the world's economy and of international relations, through the prism of the rivalry between the old center of world trade, the US, and the country aspiring to be a new center, China; and in terms of Russia's role – traditional for the country – of arbiter in the rivalry between the old center and the new aspirant.

Keywords: Marxism; Marxists; origin of capitalism; functions of repressions under "Socialism"; evolution of the world market; Kondratiev's long waves; westward movement of the world market's center.

Включвам се отново, като **марксист, по въпросите, повдигнати в дискусията за марксизма и марксистите**. Най-напред искам да изкажа съгласието си с някои от тезите в **дискусията**.

1. С кои тези съм съгласен?

а) Съгласен съм, че марксизмът беше официална идеология и броят на афиширащите се като марксисти преди 10.11.1989 год. беше извънредно голям. Така че въпросът – „Но къде са те сега?“, е напълно уместен. Ето, № 5 на сп. „Философски алтернативи“ е трети поред брой, в който се води дискусията за марксизма и марксистите. Досега са публикувани 19 статии в тази дискусия. Но освен моя милост никой друг не се афишира като марксист. И то с основание! Защото никога не са били марксисти. Прав е проф. М. Табаков, че „аз все повече се убеждавам, че всъщност броят на „истинските марксисти“ в България не е много голям – нещо повече – извън (част от) професионалните идеолози той не е бил голям, дори по време на „системата“. (Табаков 2015: 156) Ще добавя – не е бил голям и сред „професионалните идеолози“. Иначе – къде са те сега? Сп. „Философски алтернативи“ се чете от колегите в ИИОЗ. Повечето от тях са били професионалните идеолози и по времето на системата. Със сигурност тогава са се афиширали като „марксисти“. Е, някой от тях в момента да участва в дискусията като „марксист“? Не, няма! Защото никога не са били марксисти. Но са се предс-

* Проф. дсн в УНСС. Email: naidenov@tu-sofia.bg

тавяли за „маркнисти“. Е ли това въпрос на „лицемерие“ и на „конформизъм“, както смята проф. М. Табаков? Несъмнено – да! Вярно е, че „постепенно номенклатурата се запълни с консерватори фундаменталисти, защитници на статуквото, на традиционните ценности в обществото – почтеност, трудолюбие, ред, дисциплина, стабилност, здраво семейство, образование, народна музика (...)“ (Табаков 2015: 157) Тоест, те са се представяли за привърженици на една революционна теория поради своя конформизъм, а не поради това, че са нейни искрени привърженици.

б) Вярна е и другата теза на проф. М. Табаков, че причината много от професионалните идеолози да се самоопределят като „маркнисти“ и да подкрепят **искрено** „системата“, е техният етатизъм и егалитаризъм. (Табаков 2015: 158–162) Да, много от професионалните идеолози намираха обективизацията на своите етатистки и егалитарни нагласи в „системата“. И, да – вярно е, че макар „(...) **официално** основна идеологическа доктрина на „системата“ бе Марксизма, постепенно, макар и прикрито **основна идеологическа доктрина на системата бе станал етатизмът!**“ (Табаков 2015: 160) Призивът му към защитниците на „системата“ да осъзнаят това и за себе си да решат – „**те „социалисти“ ли са (били) или „етатисти“!?**“, е съвсем **уместен!**¹

в) Вярно е и, че така наречената „перестройка“ беше опит на Горбачов по еволюционен път да реформира „системата“ и че, обратно на очакванията „(...) огромната част от уж „марксистите“ и „псевдорусофили“ бяха и са крайно негативно настроени към Горбачов и към „перестройката“ (Табаков 2015: 163). Несъмнено, причините за този **негативизъм** към Горбачов и „перестройката“ са интересите на номенклатурата. И несъмнено „(...) в Русия номенклатурата, стресната от идеите за гласност и преустройство, реши да пожертва и единството на СССР, и системата, но да запази доминиращата си роля в една формално демократична, но олигархична и корумпирана система (мека диктатура на номенклатурата)“ (Табаков 2015: 163);

г) Съгласен съм и с много от тезите на проф. М. Табаков за така нареченото „мислене с първа производна“ при „марксистите“ и че то води до икономически неефективен и социално несправедлив **егалитаризъм**. А също и за свързаното с егалитаризма **Лицемерие**. Вярно е, че „(...) егалитаризмът най често е идеология на първото поколение интелектуалци, на хора, произлизащи от бедните слоеве. Те се насочват към антиелитарни идеи, ръководени от субективното чувство за несправедливост, че не са имали равни

¹ В момента има и една група, която наричам – „тайни маркнисти“. Това са идеолози, имали добри позиции в „системата“. В момента те се пазят като дявол от тамян някой да не ги опреди като маркнисти. В същото време „кокетираат“ с „лявата“ идея. Постоянно пишат за „язвите“ на капитализма, за „провала“ на „неолиберализма“ и пр. Много им се иска хората около тях да ги възприемат като „истински маркнисти“, но без да го казват. Ужасно се дразнят, когато моя милост в публикации и в частни разговори изброява тримата учени в България, които се придържат към методологията на класическия марксизъм. Дразнят се, първо, защото си позволявам да казвам, че съм марксист. Което те не си позволяват да казват за себе си. Дразнят се, второ, защото тях ги изключвам от „марксистите“. Има една приказка – „Хем сърби, хем боли“. Такава е тяхната! Типичен пример е Васил Проданов!

условия с техните връстници, произлезли от средните и по-богати слоеве (...) Но когато подобрят общественото и материалното си положение, повечето от тях променят антиелитарните си нагласи към елитарни и имат субективното чувство, че позициите, които имат, са заслужен резултат на усилията, таланта и труда им (...) И нагласата им е – *хората с повече труд и повече мозък заслужават да имат повече*, а тя се възприема и от децата им“ (Табаков 2015: 177).

Какви са моите отговори на новите, поставени въпроси в статията на проф. М. Табаков? И какви несъгласия имам с негови тези? Ще разгледам два проблемни кръга от въпроси и тези, поставени в статията: а) относно аналогията между фашизма и „комунизма“; б) относно сегашния режим в Русия и ролята на „путинизма“ в съвременния свят.

2. Относно аналогията между фашизма и комунизма

Да, факт е, че „левите“ идеолози избягват темата за аналогията между фашизма и „системата“. Но не всички! Ето, аз съм „ляв“, но не избягвам темата за аналогията между фашизма и „системата“. В големия ми докторат – „Държавния капитализъм – произход, същност, идеологеми“, издаден през 2003 г. като книга, има отделна глава, посветена именно на тази аналогия. Заглавието на главата е: „Грешният модел“ – теориите за „тоталитаризма“ и „колективизма“. Разгледал съм възгледите на Хосе Ортега-и-Гасет, Хана Арент, Фридрих фон Хайек, Михаил Восленски и Асен Игнатов (Найденов 2003: 266–325).

Тук няма да правя „конспект“ на тази глава. Ще отговоря единствено на уместния въпрос на проф. М. Табаков: „Да, при Хитлер репресиите са следвали идеологията. Но ако при Сталин не са следвали, **защо е имало репресии** (почертано от мен)? Очаквам от левите да дадат смислен отговор, обяснение, ако не оправдание!“ (Табаков 2015: 166).

Отговарям, като разграничавам два емплицитно подразбиращи се „подвъпроса“: а) репресиите при двата режима идеологически мотивирани ли са, или мотивацията е друга; б) какви са обективните функции на репресиите при двата режима – еднакви или различни са те?

Всички привърженици на концепцията за „тоталитаризма“ **хиперболизират** ролята на идеологията като мотивиращ фактор в действията на двата режима. Как е например при създателя на тази концепция – Хана Арент?

„Х. Арент винаги изтъква идеологическата мотивираност на действията на нацисткия и комунистическия елит. За нея **цялата** дейност на фашистките и болшевишките лидери и активисти е **идеологически** мотивирана, фашисткия и болшевишкия елит **подчиняват дейността си на идеологическата доктрина, а не на рационално осмислен интерес**. Нещо повече, когато интересите влизат в противоречие с доктрината, действията са съобразени с **доктрината**, а не с **интересите**. В стремежа си да докаже тази теза Хана Арент е **трогателно наивна**. Тя се позовава на публикуван материал от доклади на военни, „оплакващи се, че депортирането на милиони евреи и поляци се провежда без оглед на каквито и да било „неотложни во-

енни и икономически потребности“ (Аренд 1993: 35). Изводът е, че депортирането и изстреблението на милиони евреи и поляци е било военно и икономически неизгодно, но, виждате ли, понеже **доктрината** на нацизма го е изисквала, Хитлер пристъпва към това неизгодно от гледна точка на интересите мероприятие.

Подобни примери дава Х. Арент и за действията на болшевишката върхушка. Масовите репресии, на които болшевишкият елит подлага селячеството през 30-те години, според нея не са свързани с никакъв рационално осмислен интерес, а са чисто идеологически мотивирани, „(...) терорът се развихря цялостно не през двайсетте, а през трийсетте години, когато опозицията на селячеството вече далеч не е решаваща в създамата се обстановка“ (Аренд 1993: 73). „Следователно, според нея терорът не е свързан с никакъв пряк интерес“ (Найденев 2003: 291–292).

Вярна ли е тази теза на Х. Арент? Не, не е вярна!

„Свършено невярна е тезата на Х. Арент, че причината за депортирането и изстреблението на милиони евреи и поляци през времето на войната е била **доктринална** и то е било **икономически** неизгодно за управляващата върхушка. Истината, разбира се, е точно обратна. Основната причина за изстреблението на евреите е най-грубият **материален интерес** на германския капитал. Еврейската буржоазия през двайсетте и трийсетте години на ХХ век е притежавала в Германия огромни капитали и богатства. Тя е конкурирала успешно германския капитал. Заемала е значително пространство в банковото дело, в промишлеността и търговията. Изстреблението на еврейството, от една страна, унищожава един мощен конкурент на класата, чиито интереси изразява нацистката партия. А, от друга страна, концентрира в ръцете на партийната върхушка огромни богатства. Ограбеното от нацистите еврейско богатство и в момента е предмет на остри международни спорове. Еврейските организации водят и до днес упорита борба с швейцарските банки да им върнат заграбеното от нацистите богатство². Примерът, който дава Х. Арент в защита на тезата си, всъщност доказва точно обратното – че в действията си политическият елит на нацистката партия се ръководи от най-примитивен груб материален интерес.

Свършено невярно е и твърдението, че терорът, упражнен от болшевишката върхушка в края на двайсетте и началото на трийсетте години спрямо селячеството, е бил **идеологически** мотивиран, а не свързан с някакъв **пряк интерес** на болшевишкия елит. Историята свидетелства за обратното. През трийсетте години се извършва така наречената „коллективизация“. (...) масовото насилие срещу селячеството в периода на „коллективизацията“ е свързано с най-преките материални интереси на болшевишкия елит – заграбването на основния производствен ресурс – земята“ (Найденев 2003: 294–295);

² Този проблем детайлно е изследван в книгата на Жан Зиглер „Швейцарските банки, златото и мъртвите“, ИК „Албор“, С, 1998.

Още в книгата „Какво става“ (1991 г.), а след това и в големия докторат подробно съм разгледал причините за репресиите спрямо селячеството в края на 20-те и началото на 30-те години. Задал съм въпроса – защо фракцията на Сталин в този период получава подкрепа от болшевишката номенклатура на политиката си на **репресии** спрямо селячеството? Отговорът е следният:

„Защото по това време крупният собственик на промишлеността – партийно-държавният апарат, партийната номенклатура, е вече готова да се превърне от **юридически** във **фактически** собственик на земята, да установи капиталистически отношения и в аграрния сектор. Безспорно е, че капитализмът в Съветска Русия е могъл да се развива и по пътя на НЕП. В аграрния сектор капитализмът може да се развива и по пътя на дребното селскостопанско производство, както е например във Франция. Но слаб е бил дребният собственик да устои на вече изправилия снага крупен хищник.

Годината на големия „прелом“ – 1929, не е, както се опитват да представят, година на избор между два пътя: единият, който е с по-ниски темпове на индустриализация, но затова стратегически по-ефективен, устойчив и стабилен, а другият – с много по-високи темпове на индустриализация, но за сметка на това с много по-висока обществена цена – терор, репресии, икономически спадове и т.н. Под повърхността на този спор стои друг въпрос: **дали да оставим земята собственост на селяните, или да я присвоим?** Излишно е да се казва, че всъщност избор не е имало, защото природата на крупния капитал е една – хищническа. Наивно е да се очаква от болшевишката номенклатура, която по това време вече е изградила своята йерархична структура, която вече е разполагала със силна армия и мощен репресивен апарат, да остави земята собственост на селяните. Съветска Русия тръгва по пътя на Англия – използване на цялата мощ на репресивния апарат за обезземляване на селяните, за превръщането им от собственици в наемна работна сила, защото новият собственик на едрия капитал **вече има силата да го направи...**

Във втори параграф „Експроприацията на земята на селското население“ и в трети параграф „Кървавото законодателство против експроприираните след края на XV век“ на 24 глава от I том на „Капиталът“ Маркс детайлно разкрива как е протичал този процес в Англия. Разликата между обезземляването на селяните в Англия и обезземляването им в Съветска Русия е в темповете. В Англия са били необходими повече от два века, докато окончателно се унищожи класата на независимите селяни – йоумените, а в Съветска Русия това става за по-малко от две десетилетия. След като са изтребени или изселени няколко милиона (най-вероятно около 2 милиона депортирани и около 6 милиона загинали), останалите около сто милиона вече „доброволно“ стават колхозници, отказват се от собствеността си и се превръщат в наемна работна сила“ (Найденов 2003: 66–67).

Репресиите при „системата“ („социализма“) имат много важни функции. Те са коренно различни от тези при фашизма. Защото фашистки, и в

частност нацистки режими, се установяват в страни, които или вече са индустриализирани, например Германия, или в страни, в които генезисът на капиталистическия начин на производство е достатъчно напреднал. Докато „комунизъм“ се установява в страни, в които генезисът на капиталистическия начин на производство е в начална фаза. Чрез репресиите срещу масата на дребните собственици, които са основно земеделци, се решава основната задача на генезиса на капитализма – разкъсване на връзката на непосредствения производител с неговите средства за производство, експроприиране на дребната частна собственост и превръщането на непосредствения производител в наеман работник.

Маркс много ясно е обяснил **същността на генезиса** на капиталистическия начин на производство. Той задава въпроса: „Към какво се свежда първоначалното натрупване на капитала, т.е. неговият исторически генезис?“ Отговорът му е – „Доколкото то не е непосредствено превръщане на робите и крепостните в наемни работници, следователно доколкото не е проста промяна на формата (защото и такива случаи е имало – б. м, Г. Н.), то означава само експроприация на непосредствения производител, т.е. разпадането на онази частна собственост, която почива на собствен труд“ (Маркс: 762) По-нататък обяснява по-подробно: „Неговото унищожаване, превръщането на лилипутската собственост на мнозина в едра собственост на малцина, т.е. експроприацията на земята, на средствата за живот и на работните инструменти на широките народни маси – тая ужасна и трудна експроприация на народната маса, образува предисторията на капитала (...) Експроприацията на непосредствените производители се извършва с най-безпощаден вандализъм и под нагона на най-подлите, най-мръсните, най-дребнавите и зловни страсти! Частната собственост, придобита със собствен труд и почиваща, тъй да се каже, на срастването на отделния, независимия производител с неговите средства на труда, се измества от капиталистическата частна собственост, която почива на експлоатацията на чужд, но формално свободен труд“ (Маркс: 763).

Има много други въпроси, свързани с темата за **репресиите** при „социализма“ и за техните функции. Който се интересува, може да прочете в „Стогодишната парадигма“ моите анализи относно ролята на репресиите за изграждане на ново предприемаческо самосъзнание на съвкупния капиталист, за неговото дисциплиниране, за ролята на репресиите в дисциплинирането на работническата класа, за ролята им в създаването на институциите за извън икономическа принуда, за техния мащаб в СССР и в България, и пр.

3. Какъв е сегашният режим в Русия и каква е ролята на „путинизма“ в съвременния свят?

От една страна, проф. М. Табаков е прав, че „(...) категоричната и работлепна симпатия към днешна Путинова Русия на самоопределящите се като „маркнисти“ би била непоследователна и противоречива. Да считат Русия дори за „надеждата за спасението на свободомислещото човечество“, а Путин за „патриот и истински лидер, който мобилизира руснаците около из-

конните им ценности“ би било естествено и обяснимо за етатиисти, но категорично не и за „марксистки“ (Табаков 2015: 167–168); От друга страна обаче, както той, така и моя милост обяснихме, че така наречените „марксистки“, тоест поддръжниците на официалната комунистическа идеология, или са конформисти, или са етатиисти и егалитаристи. Така че няма място за чудене – техните „русофилски“ и „путинофилски“ нагласи са съвсем естествени.

Но не само те са „русофили“ и „путинофили“. Ето, моя милост, също съм „русофил“ и „путинофил“. Искам да подчертая това! Не само фалшивите „марксистки“, но и един **истински** марксист е „русофил“ и „путинофил“. Защо?

Това е дълга тема за разговор. Много може да се коментира за емоционалната страна на въпроса, за вековния български пиетет към Русия, за финансирането и подкрепата на БКП от СССР в борбата ѝ за власт и пр. Тези моменти несъмнено ги има и при моето „русофилство“ и „путинофилство“. Но при мен, за разлика от „официалните“ „марксистки“, където те са определящи, има един **рационален** момент – осъзнаване на историческата роля на Русия в сегашния период на революционно преустройство на света. И именно това ме определя като „русофил“ и „путинофил“. Какво имам предвид?

а) Светът е в състояние на кардинална трансформация на световната икономика и на международните отношения.

Понастоящем световната икономика се намира в период на **преместване на центъра на световния пазар от САЩ в Китай**. Експортът и импортът на Китай вече изпреварва експорта и импорта на САЩ, което е несъмнен индикатор, че понастоящем центърът на световната търговия постепенно се мести от САЩ в Китай, също както след Великата депресия (1929–1933 г.) се премести от Великобритания в САЩ. Темповете на развитие на този „кандидат“ за нов център на световната търговия са няколкократно **повисоки**, отколкото на „стария“ център. От времето на Великата депресия са минали две дълги вълни на Кондратиев, които представляват четирите фази на пълния цикъл на еволюция на световния пазар“ (Найденов, Харалампиев 2015: 62).

Какви са фазите на еволюция на световния пазар? Придържаме се към концепцията на Владимир Пантин за еволюцията на световния пазар? (Пантин 1996) Но за първа фаза вземаме периода на „Революция на пазара“, докато той за първа фаза взема „Великите сътресения“. И така, всеки цикъл на еволюция на световния пазар се състои от две дълги вълни на Кондратиев³. Продължителността му е около сто години с тенденция да се съкращава. Двете дълги вълни на Кондратиев имат различен характер. Основната разлика е свързана с **обема** на пазара, в който се прилага новият „импулс“ на технологични открития. При първата дълга вълна новите технологии се прилагат в рамките на ограничения пазар на най-напредналите страни. Тях-

³ Относно дългите вълни на Кондратиев виж: Кондратиев 1989.

ното прилагане подобрява икономическата конюнктура в тези страни. Световната икономика расте, тя се намира във възходящата фаза на своето развитие. В. Пантин нарича тази фаза „Технологичен преврат“. Но след известно време ефективността на новите технологии в рамките на този ограничен пазар намалява. Възвращаемостта на инвестициите в нови технологии се понижава. Икономическата конюнктура стига „билото“. Започва низходящата фаза на първата дълга вълна на Кондратиев. В. Пантин я нарича „Велики сътресения“. За нея е характерен застои в икономиката, депресия и социални катаклизми. В края на тази фаза и началото на възходящата фаза на втората дълга вълна на Кондратиев става преместването на центъра на световната търговия на Запад. Именно тогава настъпва световна икономическа криза и се водят световни войни; става трансформация на световната финансова система и се сменя световната валута. Новият център на световната търговия започва да доминира не само икономически, но също политически и военно. Използвайки своята икономическа, политическа и военна доминация той „разпростира“ новите технологии в рамките на целия световен пазар. Икономическата конюнктура се подобрява. Това става през възходящата фаза на втората дълга вълна на Кондратиев. В. Пантин нарича тази фаза „Революция на пазара“. Новият център на световната търговия „диктува“ условията, чрез които технологиите от възходящата фаза на първата дълга вълна се усъвършенстват и се инвестират в **много по-широкия периметър на световния пазар**. След време икономическата ефективност на тези нови технологии отново започва да пада. Конюнктурата се влошава. Настъпва низходящата фаза на втората дълга вълна на Кондратиев. В. Пантин нарича тази фаза „Структурна криза“, тъй като отрасловата структура на производството вече е пречка на икономическото развитие. Но именно в нея се правят принципно нови научни открития, които стават основата за възходящата фаза, за новия „Технологичен преврат“ на следващия цикъл в еволюцията на световния пазар. През първата му половина, тоест през първата негова дълга вълна, център на световната търговия е утвърдили се в предходния цикъл нов център. Но вече започва да се очертава претендента за нов център.

В момента светът е в дъното на прехода от първата към втората дълги вълни на Кондратиев на сегашния – трети цикъл, на еволюция на световния пазар от промишлената революция. Този цикъл според Владимир Пантин ще продължи до началото на 40-те години на ХХІ век (Пантин, Лапкин 2006: 283). Както и по време на прехода във втория цикъл (Великата депресия 1929–1933 г., обградена от две световни войни) така и сега става преместване на Запад на центъра на световната търговия – от САЩ в Китай⁴. Започва световна икономическа криза, която не се знае кога ще завърши. Водят се войни, които могат да прераснат в световна война, става трансформация на световната финансова система и смяна на световната валута. Преместването на центъра на световната търговия (или запазване за още

⁴ Във втория цикъл от Великобритания в САЩ.

един цикъл на стария център на световната търговия) става обикновено чрез два импулса на световни войни или буржоазни революции. Първият е през низходящата фаза на първата дълга вълна на Кондратиев в съответния цикъл на еволюция на световния пазар. Например през XIX век това са наполеоновите войни. През XX век това е Първата световна война. Вторият импулс е през възходящата фаза на втората дълга вълна на Кондратиев в съответния цикъл на еволюция на световния пазар. През XIX век това са буржоазните революции през 1848 г. През XX век това е Втората световна война.

Но сегашният преход има свои **специфики**, има особености, различни от предходния преход.

На първо място това е фактът, че макар и да се е превърнал вече във „фабрика“ на света, Брутния вътрешен продукт на Китай е все още значително по-нисък от този на САЩ. За разлика от предходното преместване на центъра на световната търговия, при което САЩ изпреварва много по-рано Великобритания по БВП, преди да я изпревари и като експортър на стоки, икономическото развитие на Китай има спецификата, че той стана най-голям експортър на стоки много по-рано, преди да стане евентуално държавата с най-голям БВП.

На второ място, специфично за сегашния преход е, че в периода, когато Китай вече има най-големия износ и внос в света, военната му мощ е значително **по-малка**, отколкото на САЩ. При предишния преход – когато САЩ измества Великобритания като център на световната търговия и е страната с най-голям износ и внос, той е и най-могъщата военна сила. При сегашния преход не е така. Военната мощ на Китай е **качествено** по-ниска от тази на стария център – САЩ. Тази особеност на сегашния преход е твърде важна. Защото в момента, въпреки бързото натрупване на военна мощ, Китай няма на международната сцена това влияние, което има САЩ след Втората световна война. И съответно – възможност да защитава своите интереси. Агресивната политика на САЩ, която пряко удря по китайските интереси, **тласкат Китай към военен съюз с Русия, която има ядрен потенциал, равностоен на САЩ.**

Военната мощ на САЩ се превръща в основна **пречка** за естественото движение на Запад на центъра на световната търговия. Капиталите, инвестирани в американския военно-промишлен комплекс, в американския нефтен и наркобизнес се опитват чрез световна война да задържат САЩ като център на световната търговия за още един цикъл в еволюцията на световния пазар. Именно затова в продължение на почти три десетилетия те водят „гореща“ война срещу Русия. Защото отлично знаят, че както в XIX и XX век, така и през XXI век Русия ще реши въпроса кой ще бъде новият център на световната търговия. Следователно!

б) Русия за трети път е арбитър на борбата между претендента и стария център на световната търговия.

Именно затова тя е **обект** на ожесточената „гореща“ война на американския англосаксонски и американския еврейски елит. В качеството си на **обект** на жестока война, Русия има моите симпатии.

Трагична е съдбата на руския народ. Процесът на централизация и концентрация на капитала е **обективен**. Един от най-съществените моменти в него е движението на Запад на центъра на световната търговия. Руският народ има трагичната съдба за **трети път** да бъде **арбитър** в конкуренцията и съперничеството на двата елита, свързани със стария и новия център на световната търговия⁵. Впрочем кои са съперниещите си елити понастоящем?

Единият, това е елитът, инвестирал капитали в стария център на световния пазар – САЩ, на първо място капиталите, инвестирани във финансовия сектор, във военно-промишления комплекс, в нефтения и наркобизнеса. Условно можем да наречем този елит – „клан на **рокфелерите**“. Защото най-вероятно **ядро** на тези капитали е кланът на рокфелерите и на банкериите, собственици на Федералния резерв. Разбира се, това е дискуссионен въпрос – доколко кланът на рокфелерите е „ядро“ на тази капиталова група. Или по скоро е **координатор** на действията им. Има немалко индикатори, че банковата група на Голдън Сакс е „ядро“ на тази най-мощна капиталова група. Агресивните войни, разпалвани под влияние на военно-промишления комплекс, на нефтения и наркобизнеса се отразява катастрофално на американската икономика. Ето защо след възходящата фаза на американския военен бюджет, която е свързана с воденето на войни, следва неизбежно **нисходяща** фаза на американския военен бюджет. През нисходящата фаза американската икономика „въздъхва“ и се „закрепва“. Когато е достатъчно укрепнала, могъщият военно-промишлен комплекс налага на управляващата класа отново повишаване на военния бюджет. За тази цел се разпалват нови, големи войни.

Вторият от съперниещите си елити е този на инвестиралите в Югоизточна Азия и Китай. Най важна роля при тази група елити има британският елит. Можем условно да наречем този елит „клан на **ротшилдите**“. Защото **ядро** на тези елити са британските ротшилди. Неотдавна кланът на ротшилдите премести централата си от Лондон в Сингапур. Което е много показателно. Отношенията между двата клана – на рокфелерите и на ротшилдите, са твърде сложни и противоречиви. Защо?

Рокфелерите се опитват да запазят САЩ като център на световната търговия, още един цикъл на еволюция на световния пазар. В момента тяхната стратегия преследва две цели:

⁵ Русия е **арбитър** през първата половина на XIX век в съперничеството между стария център – Великобритания, и новия претендент – Наполеонова Франция. Разгромът на Наполеон от Русия, а също и възловата ѝ роля в потушаване на буржоазните революции през 1848 год., довежда до втори „мандат“ на стария център – Великобритания. Арбитър е и през първата половина на XX век. За нов център на световната търговия си съперничат САЩ и Германия. Победата на Русия (СССР) над Хитлерова Германия довежда до преместване на центъра на световната търговия от Великобритания в САЩ.

Първата е да препятстват икономическата интеграция между Русия и Европа. Защото за американският елит интегрирането на германските технологии с руските природни богатства е най-голям кошмар. Свързаната с американския военно-промишлен комплекс, с американския петролен и наркобизнес фракция на американския елит изгражда „санитарен кордон“ и подкрепя тези фракции на елита от съседните на Русия държави, които имат крайни русофобски нагласи. Те превръщат Балтийските държави, Полша, Румъния, Украйна и България в „прифронтови“ държави. Но не само тях! Поставили във васална зависимост елитите на големите европейски държави – Франция, Германия, Великобритания, Италия и пр., те се стремят да превърнат Европа в терен на бъдеща война срещу Русия.

Друга цел на тяхната агресия е Китай. Опитват се да „обкръжат“ Китай. Продължават опитите им да „насъскат“ руския елит срещу Китай. Крайната им цел е да разпалят война между Русия и Китай. При такава война гигантският американски дълг в държавни ценни книжа към Китай ще се обезценни. Капиталовложенията на ротшилдите в Китай също ще се обезценят и клана на рокфелерите ще добие световна хегемония.

Засега нямат успех в това „начинание“. Ротшилдите блокират техните опити да се разпали война между Китай и Русия.

Каква е стратегията на ротшилдите? Те не се противопоставят на разпалваната от рокфелерите война между Европа и Русия. Защо?

Защото война между НАТО и Русия ще има за резултат унищожаването не само на Русия и Европа, но и на САЩ. Тоест тази война ще доведе до унищожаване на инвестициите на рокфелерите в САЩ и Европа, до съсипване на промишления, политическия и военния потенциал на САЩ. И чак тогава Китай ще стане център на световния пазар. Защото освен икономическа, вече ще има и военна, и политическа мощ, чрез капиталовложения да разпространи новите технологии по целия оцелял свят във възходящата фаза на втората вълна на Кондратиев в сегашния цикъл на еволюция на световния пазар. Съответно – до хегемонията на ротшилдите в света.

И тук стои големият въпрос. Възможна ли е „ограничена“ война между НАТО и Русия? Възможно ли е между тях да се води контролирана конвенционална война и да се възпрепятства превръщането ѝ в термоядрена? Мисля, че в това отношение ротшилдите, за разлика от рокфелерите, нямат илюзии. Стратегията на ротшилдите е несъмнено по дълбока от тази на рокфелерите. Защото те печелят и в двата случая – и при конвенционална и при термоядрена война. Докато при термоядрена война рокфелерите губят автоматично.

в) Каква е ролята на Путин в сблъсъка на двата клана в близкото трагично бъдеще?

Ротшилдите несъмнено са „заложили“ на Путин. За тях той е тяхното бойно „куче“, техният „булдог“. Е, не е ли странна моята позиция – от една страна, твърдя, че съм марксист, а от друга страна, симпатизирам на бойното „куче“ на най-големия, най-стария капитал? Прав ли е проф. М. Табаков

като казва, че „(...) категоричната и раболепна симпатия към днешна Путинова Русия на самоопределящи се като „марксистки“, би било непоследователна и противоречива. Да считат Русия дори за *надеждата за спасението на свободолюбивото човечество*, а Вл. Путин – за *патриот и истински лидер, който мобилизира руснаците около изконните им ценности би било естествено и обяснимо за етатисти, но категорично не и за „марксистки?“* (Табаков 2015: 168).

Да, несъмнено е прав да задава този въпрос!

Но, първо – между етатизма и марксизма не трябва да се слага строга граница. Напротив, комунистическите партии по ред причини използват етатистките нагласи за създаване на своя социална база (Найденов 2003: 167–169). Така че официалните „марксистки“ много лесно могат да отговорят на този въпрос – да, ние сме етатисти и заедно с това „марксистки“. Друг е въпросът, че те всъщност не са марксистки.

Второ, какъв е отговорът на един автентичен марксист на този въпрос? Тоест на марксист, който се придържа към **класовия подход** в анализа на социалните процеси?

Защо съм путинофил, въпреки че съм марксист?

Моите симпатии към Путин и това, което той прави за Русия и света, се дължи на следното:

Няма две мнения, че Путин изразява интересите на руския едър капитал, на руските олигарси. Но в момента интересите на руския едър капитал **съвпадат** с интересите на руския народ. Защо?

Защото в момента, начело със своя елит, руският народ води националноосвободителна война. Руският народ е единственият европейски народ, който след като попадна по времето на Елцин под васална зависимост от американския елит, започна националноосвободителна борба. Тази негова борба е еднопосочна с интересите на руския едър капитал и руските „силоваци“. Защото олигарсите заедно със „силоваците“ имат контрол над 30% от природните богатства на планетата. Затова опитът на двата клана – на рокфелерите и ротшилдите, чрез гореща война срещу Русия да им отнемат този контрол се възприема от тях като брутална агресия. Ето защо те подкрепят Путин в стремежа му да възроди Русия като **суверенна** държава.

Противоречията между труда и капитала не изчезват. Но борбата за национален суверенитет създава **еднопосочност** на нагласите между народа и елита. За съжаление, сплотеността на руския народ и елит за националноосвободителната борба се „допингира“ с идеологията на национализма и антисемитизма. „Впечатлението ми е, че Путин, който много строго се противопоставя на криминалните прояви на руския национализъм, в сферата на изкуството, използвайки държавни ресурси, му дава сериозно „рамо“ (Найденов 2012: 252).

Сегашният руски елит е непосредствен наследник на съветския елит. Естествено, че е наследник и на неговия великоруски национализъм, шовинизъм и антисемитизъм. Но сегашният руски елит освен присъщите на съвет-

ската епоха идеологически инструменти на национализма използва още един, нов за него инструмент – **руското православие**.

Руското православие широко се използва за разпалване на въодушевление и ентузиазъм, че руският народ ще бъде „Божията ръка на Възмездието“ в деня на „Страшния съд“! Който в момента „чука на вратата“! Тоест обективните процеси на движение на Запад на центъра на световната търговия и арбитърската роля на Русия в съперничеството между стария център и претендента се интерпретира в сегашната руска идеология като вечния сблъсък между Доброто и Злото. Руският народ възприема себе си не като ръката, която ще реализира стремежите на клана на ротшилдите, а като „Божията ръка на Възмездието“. В качеството си на марксист аз съм длъжен да обясня това явление. Не му симпатизирам. Но го възприемам като неизбежен идеологически момент на националноосвободителната борба на руския народ. А ние, марксистите, винаги сме подкрепяли националноосвободителните движения. Така че аз съм путинофил, тъй като Путин е **лидер** на руското националноосвободително движение!

Имам редица възражения по тезите на проф. М. Табаков за политическия режим в Русия и ролята на Путин в съвременната история. Само ще ги отбележа, без да аргументирам несъгласието си. Това мога да направя в друга статия.

Не съм съгласен с тезата, че „(...) с времето и укрепването на властта на Путин една нова олигархия се укрепи и достигна своя разцвет, оформи се едно крайно олигархично и корупционно капиталистическо общество. Русия постепенно стана (отново) тоталитарна държава с пълен контрол върху икономиката и основните медии от Кремъл при срастване на монополите с държавния апарат т.е. – „Олигархия“ (Табаков 2015: 168). Защо не съм съгласен?

– защото олигархично и корупционно капиталистическо общество се оформи и „разцъфтя“ по времето на Елцин, а не по времето на Путин. Откакто Путин е на власт, той упорито се стреми да намали корупцията и да постави олигархията в служба на държавните интереси. Сегашната олигархия не е родена по времето на Путин. Напротив, тя е от времето на Елцин. Но е **принудена** от Путин да служи на руската държава. А тези олигарси, които отказаха да се „дисциплинират“, бяха отстранени – например Ходорковски.

– медийната **свобода** в Русия е **много по-голяма**, отколкото в Западна Европа и САЩ. Показателно е, че при възлови политически събития (например грузинската агресия в Южна Осетия) западните масмедии реагират абсолютно единодушно (и както се оказва впоследствие – невярно), докато в Русия освен официалното мнение, масмедията разпространяват и алтернативни мнения.

Не съм съгласен с внушението: „Не напомня ли на марксистите днешната Путинова Русия на Хитлеровия националсоциализъм?“ (Табаков 2015: 169). Не, не напомня! Русия, за разлика от Хитлерова Германия, **не е пре-**

тендент за нов център на световната търговия. Тя не е агресор, като Германия. А е **нападната страна**.

Не е вярно твърдението, че „Путин е типичен авторитарен лидер“ и че той води „недемократична вътрешна политика“. Напротив, методите на демократични избори в Русия са много по открити и прозрачни, отколкото в САЩ. Не е вярно и че „Кремъл казва на хората какво да мислят, а след това оправдава действията си, позовавайки се на мнението им“ (Табаков 2015: 170). Ясно ми е, че руският патриотизъм е странен и непонятен. Но той е **факт!!!** Той не е резултат на пропагандата на Кремъл. А е вековна, дори бих казал хилядолетна основна черта на руската народопсихология.

Не е вярно и твърдението, че Путин води „имперска“ политика. Примерът с Крим е неуместен. Путин, за разлика от американските президенти, най-строго и стриктно се придържа към нормите на международното право и международните договори. Договорът за военноморските бази в Крим му дава право, при ситуации, застрашаващи сигурността на базите и служителите, да увеличава военно служещите до определено ниво. Факт е, че в Крим имаше реална опасност от нахлуване на въоръжени нацисти и разпалване на гражданска война, заплашваща сигурността на военните бази и техните служители. Путин увеличи военния контингент. Но това увеличение **дори не се приближи до позволеното от международния договор**. Този военен контингент **без всякакво насилие** осигури мирното провеждане на референдума за бъдещето на Крим. Изборите показаха категорично желанието на жителите на Крим да се присъединят към Русия. Така че и дума не може да става за имперска политика. В още по-голяма степен това се отнася за Донбас. Путин и досега отказва да се подаде на общественото мнение, да въведе войски и да присъедини този регион към Русия.

Никой марксист не е против това съвременният капитализъм да бъде „капитализъм, основан на иновации в технологиите и силна социална политика“ (Табаков 2015: 172–173). Но уви, политиката на американския елит възпрепятства установяването на такъв капитализъм. Тяхната политика е установяване на **капитализъм на бедствията**, на корпоративен държавен капитализъм, при който държавните приходи се **приватизират**, а разходите и рисковете на научно-техническия прогрес се **одържавяват**. Капитализмът на бедствията, установен в САЩ, води до това, че тяхната държава консумира и харчи близо два пъти повече, отколкото произвежда. Ежегодно се взривяват във въздуха гигантски количества овеществен човешки труд. Тоест САЩ се превърна в държава, унищожаваша с усилени темпове световния брутен вътрешен продукт. Затова е естествено марксистите да симпатизираме на държави, които се опитват да ликвидират този установен от американския елит модел на световното икономическо развитие. Което ни най-малко не означава симпатии към корпоративния държавен капитализъм в Китай и Русия. Напротив, лично аз неведнъж съм посочвал рисковете за човечеството, които се крият в развитието на капитализма в Китай и Русия (Найденов 2011; Найденов 2012). Не означава и симпатия към клана на

ротшилдите. А само признание, че техният клан с помощта на Путин извършва необходимите трансформации в световната финансова система и съотношение на силовите средства за въздействие в условията на движение на центъра на световната търговия на Запад. Нищо друго!

ЛИТЕРАТУРА

- Аренд, Х. 1993. *Тоталитаризмът*. София: „Панорама“.
- Зиглер, Ж. 1998. *Швейцарските банки, златото и мъртвите*. София: ИК „Албор“.
- Кондратиев, Н. Д. 1989. *Проблеми экономической динамики*. Москва: Институт экономики АН СССР.
- Маркс, К. *Капиталът*. Съч., т. 23.
- Найденов, Г. 2003. *Стогодишната парадигма*. София: Институт по социология-БАН.
- Найденов, Г. 2011. „Лявата“ идеологема за успешната трансформация на „социализма“ в Китай // *Ново време*, № 6.
- Найденов, Г. 2012. Съвременният руски антисемитизъм – исторически корени и перспективи // *Годишник на катедра „Философски и политически науки“*, година II, Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“.
- Найденов, Г., Харалампиев, К. 2015. Локални и глобални рискови фактори за развитието на България и света през второто десетилетие на XXI век // *Годишник на УНСС 2015*, София: Издателски комплекс УНСС.
- Пантин, В. 1996. *Циклы и ритмы истории*. Рязан: „Аракс“.
- Пантин, В.И., В.В.Лапкин, 2006. *Философия исторического прогнозирования: ритмы истории и перспективы мирового развития*. Дубна: Изд.„Феникс+“.
- Табаков, М. 2015. Марксизмът след рухването на системата (логически поглед отстрани) (част 3) // *Философски алтернативи*, № 5, 156–177.